

"Ανανεωμένη διδασκαλία ή Κρυφό σχολειό;"
Ομοτίμου καθηγητού Λαυρέντιου Γ. Δελλασούδα
π. Προέδρου Τμήματος ΦΠΨ Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ

Την Κυριακή 23 Οκτωβρίου στην αίθουσα «**ΕΠΑΛΞΕΙΣ**» (Ζήνωνος 3, Αθήνα) πραγματοποιήθηκε σύσκεψη με θέμα: **Τρόποι διαδόσεως «τῆς κοινῆς τῶν Ἑλλήνων γλώσσης»**, στην οποία απέστειλα -μετά από πρόσκληση - γραπτή "παρέμβαση".

Η υπόψη παρέμβαση, η οποία αναγνώστηκε κατά τη διάρκεια των προφορικών εισηγήσεων και έχει αναρτηθεί –υπό τον ομώνυμο τού παρόντος άρθρου τίτλο– στην ιστοσελίδα τῆς εφημερίδας **"ΕΠΑΛΞΕΙΣ"** [επισυνάπτεται το φύλλο Νοεμβρίου 2016 με α.α. 696, στο οποίο έχει δημοσιευτεί το σύνολο των πρακτικῶν τῆς σύσκεψης], αφενός μεν, χαιρετίζει τη διαρκή προσπάθεια τού υπευθύνου των **"ΕΠΑΛΞΕΩΝ"** Βασιλείου Τσούπρα και των συνεργατῶν του με στόχο τη διαφύλαξη διαχρονικῶν αξιῶν και, αφετέρου, εισηγείται 6 σημεία συζήτησης:

- I. Βίωση διαχρονικῶν πνευματικῶν αξιῶν**
- II. "Ερευνητικός σχεδιασμός για την εφαρμογὴ νέων διδακτικῶν μεθόδων ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσας και γραμματείας"**
- III. Εκπαίδευση εκπαιδευτικῶν**
- IV. Νέο "Κρυφό Σχολειό"**
- V. Εκπαίδευση κληρικῶν**
- VI. Ὅχι "εγωισμός"**

Στο πλαίσιο αὐτὸ σημειώθηκαν επιγραμματικὰ τα εξής:

I. Βίωση διαχρονικῶν πνευματικῶν αξιῶν

1. Ἀγαπητὴ Βασίλη, θερμὰ συγχαρητήρια για τον διαρκή αγώνα τον δικό σου και των συνεργατῶν σου, αφενός μεν, για την εκ μέρους ὅλων μας βίωση διαχρονικῶν πνευματικῶν αξιῶν και, αφετέρου, για την συνεχή και με κάθε τρόπο ἀνάδειξη τόσο των φορέων των αξιῶν αὐτῶν ὅσο και των μέσων μετάδοσής τους. Διότι η βίωση αὐτὴ ἀποκαλύπτει την ατομικὴ ταυτότητά μας, ως αυτοπροσδιορισμός, και ἀντιστρόφως τη συλλογικὴ συνείδηση, ως κοινωνικὴ ταυτότητα.

2. Η εκ μέρους ὅλων μας βίωση των αξιῶν αὐτῶν θα ἀναιρούσε την ἔννοια τού διαχρονικοῦ, εἴν η προσπάθειά σας δεν ἦταν ολοκληρωμένη, δηλαδή εἴν δεν περιελάμβανε και τη διαφύλαξή τους και τη μεταλαμπάδευσή τους ἀπὸ γενιὰ σε γενιὰ, διότι –ὅπως διαμορφώνονται πλέον τα πράγματα– πολὺ φοβούμαι ὅτι θα ἀρχίσουμε πλέον να μιλάμε και για τη διάσωσή τους ἢ μόνο για τη διάσωσή τους.

3. Η διαφύλαξη και μεταλαμπάδευση των διαχρονικῶν αξιῶν και η διατήρηση και κατανόηση των μέσων μετάδοσής τους μπορεῖ να λειτουργήσει εἴτε ὅταν τα μέλη τῆς κοινότητας ἔχουν υπερατομικούς και ὄχι ατομικούς στόχους εἴτε ὅταν οι φορεῖς των ἀντίθετων ἀπόψεων δεν χρησιμοποιοῦν το **"ἀποφασίζομεν και διατάσσομεν"** για την ἐπιβολὴ των δικῶν τους νέων- νεωτεριστικῶν ἀπόψεων, οι οποίες ἔχουν ως ἀποτέλεσμα την ἀμεση ἢ την προοδευτικὴ ἐξαφάνιση κάθε στοιχείου που δεν θα ικανοποιεῖ τους στόχους τους, ἀλλὰ δέχονται τον εἰλικρινή και ὄχι τον προσχηματικὸ διάλογο.

4. Η εφαρμογὴ των νέων αὐτῶν ἀπόψεων προσφέρει μεν ελεύθερο χρόνο στους νέους ἀνθρώπους, οἰονεῖ ως ἐπιβράβευση τῆς ἡσσοнос προσπάθειας, πλην ὅμως τους καθιστὰ παροντικά και μελλοντικά οπαδούς των "συνδεόμενων" με αὐτές ἀντιλήψεων. Ἐτσι προοδευτικά, ἀρχίζουν να ἐμπεδώνουν και το βασικὰ ἐπιδιωκόμενο ἀπὸ τους εισηγητές των ἀντιλήψεων αὐτῶν, δηλαδή ὅτι ὅλα εἶναι σχετικὰ και προσωρινὰ και αὐτὰ που τελικὰ ἰσχύουν εἶναι ὅτι: (α) για τα πάντα ἀποφασίζει ἕνας Θεός, το ΧΡΗΜΑ, (β) τον τρόπο ἀπόκτησής του τον ευαγγελίζεται ἐπὶ γῆς ο μεγάλος ἀδελφός, εἴτε λέγεται silicon valley εἴτε παγκοσμιοποίηση, και (γ) οι ἴδιοι οφείλουν να εἶναι υπηρέτες των δυνάμεων αὐτῶν.

II. "Ερευνητικός σχεδιασμός για την εφαρμογὴ νέων διδακτικῶν μεθόδων ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσας και γραμματείας"

5. Ἀπὸ την ἄλλη πλευρὰ η διατήρηση των μέσων μετάδοσης αξιῶν, γνώσεων, συμπεριφορῶν και γενικότερα ατομικῶν και συλλογικῶν ταυτοτήτων προϋποθέτει αφενός μεν το παράδειγμα και αφετέρου την κατάλληλη μεθοδολογία. Ὅμως η κατάλληλη μεθοδολογία διδασκαλίας κάθε διδακτικοῦ ἀντικείμενου –ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε– θα πρέπει να ἀποτελεῖ προϊόν τῆς ἐνδεδειγμένης **ερευνητικῆς - πειραματικῆς** προσπάθειας.

6. Προκειμένου λοιπόν για τη διδακτικὴ μεθοδολογία τῆς Ἀρχαίας ἑλληνικῆς Γλώσσας και Γραμματείας, εἶναι ἀπαραίτητη η σχετικὴ ερευνητικὴ - πειραματικὴ προσπάθεια, ὅπως ἤδη **ἀπὸ 25ετίας** ἔχω σημειώσει στο ἄρθρο: **"Ερευνητικός σχεδιασμός για την εφαρμογὴ νέων διδακτικῶν μεθόδων ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσας και γραμματείας"**. Το ἄρθρο αὐτὸ ἀποτελεῖ κεφάλαιο στον συλλογικὸ τόμο των **Α. Βοσκού και Θ. Παπακωνσταντίνου (1992): "ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΣΤΟ**

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ. ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ", Αθήνα 1992, σ. 215 - 241.

Στο υπόψη κεφάλαιο προτείνονται και καταγράφονται λεπτομερώς τα στάδια και οι φάσεις που θα πρέπει κατά την άποψη τού γράφοντος να ακολουθήσει η σχετική ερευνητική πορεία (βλ. σχετ. τον επισυναπτόμενο πίνακα περιεχομένων τού εν λόγω κεφαλαίου).

III. Εκπαίδευση εκπαιδευτικών

7. Όμως η μετάδοση τού μαθησιακού αγαθού απαιτεί και άλλες προϋποθέσεις, με πρώτη και κυρία την εκ μέρους τού εκπαιδευτικού γνώση τού αντικειμένου του.

Έτσι προ 15ετίας περίπου –μετά από εισήγηση τού γράφοντος, ως Προέδρου τού Τμήματος ΦΠΨ,– προστέθηκαν στο πρόγραμμα μαθημάτων τού Τμήματος 10 ώρες Αρχαία Ελληνικά επί πλέον των όσων υπήρχαν μέχρι τότε, με μείωση κατά μία ώρα τής διδασκαλίας των λοιπών μαθημάτων.

IV. Νέο "Κρυφό Σχολειό"

8. Και έρχομαι στο σήμερα λέγοντας ότι εάν συνεκτιμήσουμε το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον δεν βλέπω για το μέλλον άλλη προοπτική από την εμφάνιση ενός νέου... **"Κρυφού Σχολειού"**, το οποίο θα διδάσκει ό, τι προοδευτικά απαλείφεται.

Σε μια τέτοια περίπτωση γεννάται το ερώτημα:

-Πώς θα διδάσκει το "Κρυφό αυτό Σχολειό" και με ποια προετοιμασία των δασκάλων;

V. Εκπαίδευση κληρικών

-Εύχομαι να μην φτάσουμε στο σημείο αυτό. Αλλά εάν φτάσουμε αυτό θα γίνει μέσα από την Καινή Διαθήκη και τα έργα των Μεγάλων Πατέρων τής Εκκλησίας, δηλαδή των αυθεντικών ερμηνευτών τής **Καινής εντολής τής Αγάπης** και όχι μέσα από τη διδασκαλία τής διάκρισης και τής διαφοράς μεταξύ υιοθετούντων και μη υιοθετούντων τις διαχρονικές αξίες και τα μέσα που τις εκφράζουν, δηλαδή μεταξύ Πράσινων και Βένετων.

Αυτή η προετοιμασία των δασκάλων είναι και εύκολη και χωρίς πρόσθετες δαπάνες και θα πρέπει να προσφέρεται στις Εκκλησιαστικές και Θεολογικές Σχολές με σχετική διδασκαλία σε όλα ανεξαιρέτως τα έτη σπουδών, ανεξάρτητα από το εάν και πότε θα φθάσουμε στο νέο Κρυφό Σχολειό, κάτι το οποίο, ασφαλώς, απευχόμαστε.

VI. Όχι "εγωισμός"

9. Και κλείνω με το ρεφραίν ή αν προτιμάτε την επωδό: Πάνω απ' όλα όχι εγωισμός και αντιπαλότητα μεταξύ ομοειδών φορέων και ομοτέχνων.

Σας ευχαριστώ όλους -ακροατές, διοργανωτές, συντονιστές και αναγνώστη- και συγγνώμη εάν σας κούρασα.